

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Marek Dobrowolski

Protokolant starszy inspektor sądowy Anna Rusak

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych radcy prawnego Michała Jasiaka, obrońcy obwinionej - adwokata A. K. oraz pokrzywdzonego K. S.

w sprawie radcy prawnej H. W.

obwinionej o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499), zwanej dalej „u.r.p.”, oraz art. 6 i 12 Kodeksu etyki radcy prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 u.r.p.

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 15 stycznia 2025 r.

kasacji obrońcy obwinionej

od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 9 listopada 2003 r. sygn. akt WO-125/23 utrzymującego w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...]. z dnia 24 marca 2023 r. sygn. akt D [...]

uchyła zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazuje Wyższemu
Sądowi Dyscyplinarnemu Krajowej Izby Radców Prawnych

w Warszawie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Tomasz Demendecki Marek Motuk Marek Dobrowolski

f.n

UZASADNIENIE

Radca prawny H. W. została obwiniona o to, że:

1. od dnia 29 grudnia 2021 r. do dnia 21 stycznia 2022 r. pomimo wniosku klienta K. S., nie zwróciła mu po zakończeniu stosunku prawnego, na podstawie którego prowadziła sprawę, otrzymanych od niego dokumentów, tj. o naruszenie art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166),
2. od dnia 8 listopada 2019 r. do dnia 21 stycznia 2021 r. pomimo żądania klienta K. S., nie udostępniła mu treści apelacji wniesionej przez Bank S.A. w prowadzonej sprawie, tj. o naruszenie art. 6 i art. 12 Kodeksu etyki radcy prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166),

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...].
orzeczeniem z dnia 24 marca 2023 r. sygn. akt [...]:

1. uznał radcę prawnego H. W. winną zarzucanego w pkt 1 wniosku o ukaranie czynu, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i za ten czyn wymierzył karę upomnienia,
2. uznał radcę prawnego H. W. winną zarzucanego w pkt 2 wniosku o ukaranie czynu, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 6 i art. 12 Kodeksu etyki radcy prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych i za ten czyn wymierzył karę nagany,

3. orzeczone kary połączył w ten sposób, że orzekł jako karę łączną karę nagany,
4. zasądził od obwinionej na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...]. kwotę 1 500 zł tytułem zwrotu zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Po rozpoznaniu odwołania wniesionego przez obrońcę obwinionej, Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie orzeczeniem z dnia 9 listopada 2023 r. sygn. akt WO-125/23 utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie z tym, że poprawił opis czynu w pkt 1 i 2 sentencji orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...]. w ten sposób, że w pkt 1 po słowach „od dnia 29 grudnia 2021 r. do dnia 21 stycznia 2022 r.” dodał „w W.” oraz w pkt 2 zwrot „od dnia 8 listopada 2019 r. do dnia 21 stycznia 2021 r.” zmienił na „od dnia 8 listopada 2019 r. do dnia 21 stycznia 2022 r.” oraz dodał po nim „w W.”, a także w ten sposób, że w pkt 2 w miejsce art. 12 Kodeksu etyki radcy prawnego do sentencji orzeczenia wpisał art. 12 ust. 1 Kodeksu etyki radcy prawnego. Jednocześnie obciążył obwinioną zryczałtowanymi kosztami postępowania odwoławczego w kwocie 2 000 zł płatnymi na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Od tego orzeczenia kasację wywiódł obrońca obwinionej, zaskarżając je w całości na korzyść obwinionej. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił – w zakresie czynu 2:

1. rażącą obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 17 §1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia w sytuacji, w której wniosek o ukaranie obwinionej nie zawierał konkretnej normy prawa materialnego – odpowiedniego ustępu art. 12 Kodeksu etyki radcy prawnego – która miała zostać naruszona przez obwinioną, zatem w tym zakresie skarga uprawnionego oskarżyciela nie została złożona, co powoduje wystąpienie sytuacji opisanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.,
2. rażącą obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 437 § 1 i art. 455 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez dokonanie zmiany opisu czynu oraz dodanie do punktu 2 orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców

Prawnych w [...]. z dnia 24 marca 2023 r. (dalej: orzeczenie SD) art. 12 ust. 1 Kodeksu etyki radców prawnych, co powoduje wystąpienie sytuacji opisanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.,

3. rażącą obrazę przepisów prawa materialnego mającą istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 1 § 1 k.k. w zw. z art. 74¹ pkt 2 ustawy o radcach prawnych poprzez orzeczenie o winie obwinionej w zakresie art. 12 ust. 1 Kodeksu etyki radcy prawnego, w sytuacji, w której zarzut taki nie został obwinionej przedstawiony,
4. rażącą obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia z jakiej przyczyny Sąd nie uznał zarzutów odwołania za zasadne, w szczególności w zakresie zarzutu odnoszącego się do powstania przesłanki opisanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.,

– w zakresie czynu 1 i 2:

5. rażącą obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego i wywiedzenie w efekcie wniosków prowadzących do uznania obwinionej za winną:
 1. czynu opisanego w art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego, w sytuacji, w której z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie wynika, aby obwiniona odmówiła pokrzywdzonemu wydania akt sprawy i odpisu apelacji, a z wyjaśnień obwinionej, które Sąd I instancji uznał za wiarygodne i Sąd II instancji ich nie podważył wynika okoliczność przeciwna,
 2. czynu opisanego w art. 6 i 12 Kodeksu etyki radcy prawnego, w sytuacji, w której z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że pokrzywdzony miał nieograniczony dostęp do akt podręcznych pełnomocnika.

– w zakresie czynu 1:

3. rażącą obrazę przepisów prawa materialnego mającą istotny wpływ na treść orzeczenia tj. art. 1 §1 k.k. w zw. z art. 74¹ pkt 2 ustawy o radcach prawnych poprzez przypisanie odpowiedzialności obwinionej na podstawie art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego i wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego

orzeczenia, że „spenalizowany jest już sam czyn polegający na niewydaniu dokumentów”, co nie wynika z przywołanej normy.

Wskazując na powyższe okoliczności obrońca obwinionej wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz utrzymanego nim w mocy orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...]. i o umorzenie postępowania. W zakresie czynu 1 zarzuconego obwinionej, powołując się na treść art. 537 § 2 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie obwinionej ze względu na jego oczywistą niesłuszność. Wniósł również o obciążenie kosztami postępowania odpowiednich organów samorządu zawodowego radców prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez obrońcę obwinionej jest zasadna.

Skuteczny okazał się zarzut z pkt 4 kasacji, w ramach którego obrońca wskazuje na niewyjaśnienie przez Sąd II instancji w uzasadnieniu orzeczenia przyczyn, z powodu których nie uznał za zasadne twierdzeń obrońcy o zachodzącej jego zdaniem bezwzględnej przyczynie odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., którego zaistnienie ma wynikać z braku skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.). Obrońca w odwołaniu od orzeczenia Sądu I instancji (zarzut z pkt 2 odwołania) podniósł, że postępowanie dyscyplinarne przeciwko obwinionej było prowadzone w oparciu o wniosek o ukaranie, który nie wskazywał konkretnej normy prawa materialnego, tj. odpowiedniej jednostki redakcyjnej (ustępu) art. 12 Kodeksu etyki radcy prawnego, która miała zostać naruszona przez obwinioną. Warto przy tym zauważyć, że poszczególne jednostki redakcyjne tego przepisu ustanawiają różne rodzaje norm etycznych, odmiennie opisując zachowania tymi normami nakazane lub zakazane. Analiza uzasadnienia orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wskazuje, że Sąd ten dokonując rozstrzygnięcia, nie rozpoznał tego zarzutu, czym uchybił art. 433 § 2 k.p.k. nakazującego sądowi odwoławczemu rozważenie wszystkich zarzutów i wniosków wskazanych w środku odwoławczym. Konsekwencją tego uchybienia było wskazywane przez obrońcę naruszenie art. 457 § 3 k.p.k., zgodnie z którym w uzasadnieniu należy podać m. in. dlaczego sąd uznał dany zarzut za zasadny albo niezasadny, a tego w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia zabrakło.

Trafny jest również zarzut z pkt 5 kasacji, w ramach którego obrońca podnosi naruszenie przez Sąd II instancji zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 7 k.p.k., zarówno w zakresie czynu polegającego na niewydaniu na żądanie klienta dokumentów dotyczących prowadzonej sprawy, jak i w zakresie czynu polegającego na nieudostępnieniu mu treści apelacji wniesionej w tej sprawie przez stronę przeciwną. Sąd II instancji zaaprobował w pełni ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd I instancji, a ta była rażąco wadliwa, gdyż sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania. Uchybienie to przeniknęło do etapu postępowania odwoławczego, w ramach którego nie zostało dostrzeżone i usunięte.

Nie można nie dostrzec, że Sąd I instancji uznał wyjaśnienia obwinionej oraz zeznania pokrzywdzonego, złożone na rozprawie w dniu 24 marca 2023 r. za spójne, wyczerpujące i wiarygodne. Ocenę tę zaaprobował Sąd II Instancji. Tymczasem dowody te są ze sobą częściowo sprzeczne:

- obwiniona wyjaśniła, że przebywała na urlopie za granicą i pokrzywdzony o tym wiedział, natomiast pokrzywdzony zeznał, że nie miał wiedzy co do tego, że na przełomie grudnia i stycznia 2021 i 2022 r. będzie ona „niedostępna zawodowo”; okoliczność ta ma istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem ewentualne działanie pokrzywdzonego ze świadomością, że jego pełnomocnik z przyczyn obiektywnych nie może wywiązać się z obowiązku zwrotu sprawy w zakreślonym przez niego terminie, może rzutować na ocenę skuteczności postawionego mu w tym zakresie zarzutu z punktu 1 wniosku o ukaranie,
- obwiniona wyjaśniła, że po wymianie korespondencji, w której pokrzywdzony zwracał się o przekazanie skanu apelacji wniesionej w jego sprawie przez stronę przeciwną, do której doszło w dniu 8 listopada 2019 r. (tom I, k 11-11v), otrzymała od pokrzywdzonego ustną odpowiedź, że „pokrzywdzony nie jest zainteresowany na tym etapie postępowania otrzymaniem stosownej kopii”; z kolei z zeznań pokrzywdzonego wynika, że jego intencja była w tym zakresie odmienna; okoliczność ta ma istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem potwierdzenie w tym zakresie wersji zdarzenia podawanej przez obwinioną podważa zasadność zarzutu z pkt 2 wniosku o ukaranie.

Logiczne sprzeczności w ocenie dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, Sąd II instancji powielił, przyjmując:

- w zakresie zarzutu z pkt 1 wniosku o ukaranie, że obwiniona wykonując zawód radcy prawnego powinna przewidywać, że jej klienci mogą chcieć uzyskać dostęp do dokumentacji w okresie jej nieobecności spowodowanej urlopem; jeżeli jednak rację ma obwiniona, że informowała ona pokrzywdzonego o swojej nieobecności, to należałoby rozważyć, czy jednak standardy określone w art. 6 i 12 Kodeksu etyki radcy prawnego zostały przez nią zachowane,
- w zakresie zarzutu z pkt 2 wniosku o ukaranie, że obowiązek przekazania przez obwinioną pokrzywdzonemu treści apelacji wniesionej przez Bank S.A. ciążył na obwinionej od dnia 8 listopada 2019 r., podczas gdy z jej wyjaśnień wynika, że pokrzywdzony zrezygnował z zamiaru uzyskania od niej tego dokumentu i taką informację przekazał jej w trakcie jednego z późniejszych spotkań; do okoliczności tej Sąd II instancji w ogóle się nie odniósł w uzasadnieniu.

Również rozważania Sądu II instancji zawarte w uzasadnieniu orzeczenia są obarczone logicznymi sprzecznościami. Z jednej strony Sąd przyjął, że „W powyższej normie [art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego] spenalizowany jest już sam czyn polegający na niewydaniu dokumentów. Bez znaczenia pozostaje również to, czy niewydanie przez radcę prawnego dokumentacji związanej ze sprawą uniemożliwiło prowadzenie sprawy, bądź też czy powstała wskutek tego jakakolwiek szkoda po stronie klientów”, z drugiej zaś „(...) okolicznością przemawiającą na niekorzyść obwinionej jest to, że zwrotu dokumentów i przekazania treści apelacji Bank S.A. dokonała w sposób uniemożliwiający pokrzywdzonemu przygotowanie się do rozprawy apelacyjnej, a także ewentualne przedstawienie sądowi apelacyjnemu dodatkowego stanowiska w sprawie”. Jednocześnie z wyjaśnień obwinionej złożonych w trakcie rozprawy przed Sądem I instancji wynika: „Nigdy nie odmówiłam klientowi panu Skarżącemu wydania dokumentów w sprawie. Przedstawiłam RD dowody na potwierdzenie faktu, iż w wskazanym zarzucie okresie byłam za granicą, dowody w postaci biletów lotniczych.(...) Miałam w tym czasie urlop okolicznościowy związany z zawarciem związku małżeńskiego natomiast niezwłocznie po powrocie do Polski, 12 stycznia 2022 r. przygotowałam akta i wysłałam je do Pokrzywdzonego. (...) przedmiotem wysyłki były wszystkie akta należące do Skarżącego zgromadzone w toku wykonywania umowy” (tom I, k. 171).

Trafny jest również zarzut z pkt 6 kasacji, w ramach którego obrońca podnosi naruszenie przepisów prawa materialnego polegającego na błędnej wykładni art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego. Zgodnie z tym przepisem „Radca prawny nie może odmówić wydania klientowi na jego wniosek, po zakończeniu stosunku prawnego na podstawie którego prowadził sprawę, otrzymanych od niego dokumentów oraz pism procesowych w sprawach, które prowadził. Radca prawny nie może uzależniać wydania tych dokumentów od uregulowania przez klienta należności”. Powołany przepis nie określa terminu, w jakim radca prawny ma obowiązek dokonać zwrotu klientowi dokumentów dotyczących sprawy. Przyjmując jednak założenie o racjonalności norm deontologicznych ustanawianych mocą uchwały samorządu radców prawnych, można – na zasadzie analogii – odwołać się do rozwiązania przewidzianego w art. 476 k.c. Zgodnie z tym przepisem „dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi”. Należy zatem przyjąć, że samo wyznaczenie przez klienta terminu do dokonania zwrotu dokumentów nie w każdym przypadku musi oznaczać, że obowiązek ten po stronie radcy prawnego zaktualizuje się w tym właśnie terminie. Zwrot dokumentów powinien zostać dokonany bez nieuzasadnionej zwłoki. Nakazuje to sądowi dyscyplinarnemu rozważenie, czy w okolicznościach zaistniałych w sprawie termin określony przez klienta realnie pozwalał na wykonanie obowiązku zwrotu dokumentów, czy radca prawny pozostawał w zwłoce nieuzasadnionej obiektywnie istniejącymi okolicznościami, a także, czy opóźniony zwrot dokumentów nie był następstwem okoliczności, za które radca prawny nie powinien ponosić odpowiedzialności. W każdym razie pogląd Sądu odwoławczego, zgodnie z którym obowiązek zwrotu klientowi dokumentów każdorazowo aktualizuje się w terminie wskazanym przez klienta jest rezultatem błędnej wykładni art. 46 Kodeksu etyki radcy prawnego.

Trafny jest również zrzut z pkt 2 kasacji w zakresie, w jaki obrońca podnosi naruszenie art. 455 k.p.k. w kontekście dokonanej przez Sąd II instancji zmiany opisu czynu z pkt 1 części dyspozytywnej orzeczenia. Zgodnie z treścią art. 455 k.p.k. nie zmieniając ustaleń faktycznych, sąd odwoławczy poprawia błędną kwalifikację

prawną, niezależnie do granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Poprawienie kwalifikacji prawnej na niekorzyść oskarżonego może nastąpić tylko wtedy, gdy wniesiono środek odwoławczy na jego niekorzyść.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny utrzymał wprawdzie w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...], ale zmienił ustalenia faktyczne w ten sposób, że w opisie czynu rozszerzył czas popełnienia czynu, przyjmując, że czyn z pkt 2 został popełniony „od dnia 8 listopada 2019 r. do dnia 21 stycznia 2022 r. (w orzeczeniu Sądu I instancji przyjęto „od dnia 8 listopada 2019 r. do dnia 21 stycznia 2021 r., a więc okres krótszy). Godzi się zauważyć, że „ustalenia faktyczne w rozumieniu art. 455 k.p.k., to jedynie te, które zawarte są w opisie przypisanego oskarżonemu czynu. Punktem odniesienia nie mogą więc być ustalenia zamieszczone w uzasadnieniu wyroku, które zresztą często nie jest sporządzane i pełni rolę sprawozdawczą” (wyrok SN z dnia 5 stycznia 2011 r. sygn. akt V KK 219/10). Powołane w uzasadnieniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego judykaty (wyroki SN: z dnia 27 lutego 2002 r. sygn. akt II KKN 17/00 oraz z dnia 19 lipca 2023 r. sygn. akt I KS 17/23) nie są adekwatne do sytuacji procesowej zaistniałej w niniejszej sprawie. Owszem, jak wynika z powyższych orzeczeń, Sąd odwoławczy zobligowany jest do konwalidacji stwierdzonych uchybień postępowania pierwszoinstancyjnego związanych z wadliwym opisem czynu, ale wówczas konwalidacja ta powinna mieścić się w formule „zmiany” zaskarżonego orzeczenia, a nie w formule „utrzymania zaskarżonego orzeczenia w mocy”, jak uczynił do Sąd II instancji. Aby jednak taka zmiana mogła nastąpić, musi uwzględniać treść art. 434 k.p.k. formułującego zakaz *reformationis in peius*. W układzie procesowym zaistniałym w analizowanej sprawie nie można było jednak dokonać zmiany zaskarżonego orzeczenia na niekorzyść obwinionego, w sytuacji, w której środek odwoławczy wniesiono wyłącznie na jego korzyść (art. 434 § 1 pkt 1 k.p.k.). Skoro taka zmiana nie była procesowo dopuszczalna, to tym bardziej za niedopuszczalną należy uznać zmianę opisu czynu zarzucanego obwinionemu na jego niekorzyść w orzeczeniu utrzymującym w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z kolei dokonane przez Sąd II instancji zmiany w opisie czynu polegające na dodaniu określenia „w W.” uchybiają treści art. 437 § 1 k.p.k., nie mieszcząc się w formule „utrzymania zaskarżonego orzeczenia w mocy”, niemniej nie są to ustalenia

dla obwinionej niekorzystne, a zaistniałe uchybienie należy ocenić jako nie mające istotnego wpływu na wynik sprawy.

Poprawienie błędnej kwalifikacji prawnej w odniesieniu do czynu z pkt II części dyspozytywnej orzeczenia Sądu I instancji, polegające na zakwalifikowaniu tego czynu z art. 12 ust. 1 Kodeksu etyki radcy prawnego – zamiast pierwotnie wskazanego art. 12 Kodeksu etyki radcy prawnego, nie jest ani korzystne, ani niekorzystne dla obwinionej, a więc jest neutralne z punktu widzenia jej sytuacji procesowej i mogło mieć miejsce nawet w wypadku wniesienia odwołania wyłącznie na jej korzyść. Wymaga jednak podkreślenia, że działanie takie było dopuszczalne w sytuacji, gdy sąd odwoławczy nie zmienia ustaleń faktycznych, a w niniejszej sprawie do takiej zmiany doszło.

Stosownie do treści art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych Sąd Najwyższy rozpatrując kasację, ograniczył jej rozpoznanie tylko do niektórych uchybień podniesionych przez obrońcę w ramach zarzutów kasacji, wobec uznania, że rozpoznanie kasacji w szerszym zakresie jest bezprzedmiotowe, a stwierdzone uchybienia są wystarczające do wydania orzeczenia.

Odnosząc się do wniosków kasacyjnych należy stwierdzić, że uniewinnienie w postępowaniu kasacyjnym w przypadku stwierdzenia oczywiście niesłusznego ukarania (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych) jest możliwe tylko wtedy, gdy ustalenia faktyczne zostały poczynione w postępowaniu przed sądami dyscyplinarnymi w sposób prawidłowy, tj. bez rażącego naruszenia reguł postępowania, a jednocześnie samo przypisanie sprawcy realizacji znamion deliktu dyscyplinarnego jawi się jako niewątpliwie niesłuszne. Taka sytuacja nie miała miejsca w realiach niniejszej sprawy.

Z kolei rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w wyroku uchylającym orzeczenie Sądu dyscyplinarnego II instancji i obciążenie tymi kosztami organów samorządu radcowskiego jest przedwczesne, ponieważ orzeczenie to nie kończy postępowania w sprawie w rozumieniu art. 626 § 1 k.p.k.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy ponownym rozpoznaniu sprawy winien uwzględnić zalecenia wynikające z uzasadnienia niniejszego wyroku, w szczególności przeprowadzić rzetelną kontrolę odwoławczą orzeczenia Sądu

I instancji obejmującą wszystkie zarzuty podniesione w środku odwoławczym i odnieść się do każdego z nich w uzasadnieniu orzeczenia, stosownie do treści art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

Z uwagi na dostrzeżenie wymienionych wyżej uchybień Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 9 listopada 2023 r. sygn. akt WO-125/23 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Tomasz Demendecki Marek Motuk Marek Dobrowolski

r.g.

[a.ł.]